

ORSZÁGOS RENDŐR-FŐKAPITÁNYSÁG

Cím: 1139 Budapest Teve u. 4-6. 1903 Bp. Pf.: 314/15
Tel: 443-5573/33104
Fax: 443-5733/33133
E-mail: orfkvezeto@orfk.police.hu

Szám: 29000/105/547- /2012.P.

Tárgy: alapvető jogot sértő rendőri
intézkedés elleni panasz elbírálása
Előadó: dr. Nagy Boglárka ktv.
Telefon: 06-1/462-7432/34-258

HATÁROZAT

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 92. § (1) bekezdésében biztosított jogkörömnél fogva a **panaszos** jogi képviselője útján benyújtott panasz tárgyában folytatott eljárás során – figyelemmel az Rtv. 93/A. § (7) bekezdésére, továbbá a Független Rendészeti Panasztestület (továbbiakban: Panasztestület) 383/2012. (XI. 7.) számú állásfoglalásának megállapításaira – a panaszt

e l u t a s í t o m.

A határozat ellen az Rtv. 93/A. § (9) bekezdése alapján – figyelemmel a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 100. § (1) bekezdésére, valamint a 109. § (1) bekezdésére – fellebbezésnek helye nincs, annak felülvizsgálata közvetlenül kérhető a bíróságtól.

A keresetlevelet az Országos Rendőr-főkapitányságnál – a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságnak címezve (1539 Budapest, Pf.: 632.) – a felülvizsgálni kért határozat közzétételétől számított harminc napon belül kell benyújtani, vagy ajánlott küldeményként postára adni, illetve azt a fenti határidőn belül a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bírósághoz (1027 Budapest, Csalogány u. 47-49.) is be lehet nyújtani. (A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 330. § (2) bekezdése, 326. § (7) bekezdése; Ket. 109. § (1) bekezdése).

A határozatot kapják:

- 1) A panaszos jogi képviselője útján
- 2) Független Rendészeti Panasztestület
- 3) Budapesti Rendőr-főkapitányság vezetője
- 4) Irattár

INDOKOLÁS

I.

A panaszos és három társa 2012. május 4-én jogi képviselőjük útján terjesztették elő panaszukat, melyet faxon juttattak el a Panasztestület részére. A panaszbeadvány tartalma az alábbiak szerint foglalható össze.

A panaszos előadta, hogy egy párt elnökségi tagjaként társaival 2012. május 1-jén a munka ünnepe alkalmából kívánt politikai propagandatevékenységet folytatni a Budapest, XIV. kerületi Városligetben rendezett majális keretében. Miután értesültek arról, hogy a Zöld Baloldal szóvivőjét a rendőrség aznap 9 óra 40 perckor előállította, a panaszos társaival a Rendőrkapitányságra. Mind a négyen egy-egy 4,3 cm átmérőjű, ötágú vöröscsillagot ábrázoló kitűzőt viseltek, mint a nemzetközi munkásmozgalom és a szolidaritás jelképét.

A panaszos társaival a rendőrségi épület előtt a járda szélére leültek, és követelték az előállított szóvivő szabadon bocsátását. Ezt követően a rendőrök a panaszost és társait igazoltatták, majd előállították. A panaszost az épületen belül, amíg az előállító helyiségből az első emeleti kihallgatóba kísérték őt, kezeit előre bilincseltek, vezetőszárat is alkalmaztak. A rendőrségről 17 óra 45 perckor bocsátották el.

A panaszbeadványban előadottak tartalma alapján a panaszos rendőri intézkedéssel kapcsolatos kifogásai az alábbiakban összegezhetők:

- a panaszos kifogásolta az intézkedés, illetve igazoltatásának jogszerűségét;
- a panaszos kifogásolta előállításának jogszerűségét;
- a panaszos kifogásolta a bilincs alkalmazásának jogszerűségét.

Mindezek alapján kérte a Panasztestület vizsgálatát, amely vizsgálata során megállapította a panaszos személyes szabadsághoz fűződő alapvető jogának súlyos sérelmét az előállítás időtartamának aránytalanul hosszú volta miatt.

II.

A tényállás tisztázásához a hatóság részére az alábbi iratok álltak rendelkezésre:

- a panaszos és társai 2012. május 4-én kelt panasza;
- a panasz és társai 2012. május 14-én előterjesztett panasz-kiegészítése;
- az intézkedést fogantató r. törzsőrmester 2012. május 1-jén kelt jelentése;
- a BRFK kerületi Rendőrkapitányság Közrendvédelmi Osztály KMB Alosztályán 2012. május 1-jén kelt jelentések a panaszos elfogásáról, a kapcsolódó parancsnoki kivizsgálásokkal;
- a BRFK Gazdaságvédelmi Főosztály Korruptió Bűnözés Elleni Osztályán 2012. május 1-jén kiállított igazolások a panaszos személyes szabadságának korlátozásáról, a kapcsolódó tájékoztatókkal;
- a BRFK Gazdaságvédelmi Főosztály Korruptió Bűnözés Elleni Osztályán 2012. május 1-jén kelt határozat a panaszos tulajdonát képező lefoglalás elrendeléséről;

- a BRFK Gazdaságvédelmi Főosztály Korruptió Bűnözés Elleni Osztályán 2012. május 1-jén készült jegyzőkönyv a panaszos tulajdonát érintő lefoglalásról;
- a BRFK Gazdaságvédelmi Főosztály Korruptió Bűnözés Elleni Osztályán 2012. május 1-jén kelt határozat védő kirendeléséről;
- a BRFK Gazdaságvédelmi Főosztály Korruptió Bűnözés Elleni Osztályán 2012. május 1-jén kelt jegyzőkönyv a panaszos gyanúsított kihallgatásáról;
- az intézkedés foganatosításáról 2012. május 1-jén készült videofelvétel;
- Budapest Rendőrfőkapitányának rendészeti Helyettese által 2012. június 6-án kelt, a BRFK Hivatalvezetője részére címzett levele;
- a BRFK kerületi Rendőrkapitányság vezetőjének 2012. június 12-én kelt, a BRFK Hivatalvezetőjének címzett levele;
- a Budapesti Rendőr-főkapitányság Hivatalvezetőjének 2012. június 19-én kelt, az ORFK Ellenőrzési Szolgálatának vezetője részére címzett levele;
- 2013. május 4-én kelt, 29000-105/547-40/2012. RP. számú tanú meghallgatási jegyzőkönyv;
- 2013. május 5-én kelt, 29000-105/547-42/2012. RP. számú tanú meghallgatási jegyzőkönyv;
- 2013. május 5-én kelt, 29000-105/547-43/2012. RP. számú tanú meghallgatási jegyzőkönyv;
- 2013. május 5-én kelt, 29000-105/547-44/2012. RP. számú tanú meghallgatási jegyzőkönyv.

A panaszos által konkrétan előadott kifogások kapcsán lefolytatott vizsgálat alapján az alábbiakat állapítottam meg.

1. A panaszos kifogásolta az intézkedés, illetve igazoltatásának jogszerűségét.

A panasz ezen részének vizsgálata az alábbi jogszabályok figyelembe vételével történt:

Rtv. 13. § (1) A rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. Ez a kötelezettség a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van.

29. § (1) A rendőr a feladata ellátása során

a) igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani, valamint

Az Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény (a továbbiakban: Btk.) 269/B. § (1) Aki horogkeresztet, SS-jelvényt, nyilaskeresztet, sarló-kalapácsot, ótágú vöröscsillagot vagy ezeket ábrázoló jelképet

- a) terjeszt;
- b) nagy nyilvánosság előtt használ;
- c) közszemlére tesz;

ha súlyosabb büncselekmény nem valósul meg, vétséget követ el, és pénzbüntetéssel büntetendő.

A panaszos előadta, hogy miközben társaival a rendőrség épülete előtt tiltakozásukat fejezték ki a Zöld Baloldal párt szóvivőjének előállítása, valamint a munkásmozgalmi jelképeket használókkal szembeni jogtalan rendőri fellépés ellen, a rendőrök igazoltatták őket. A tiltakozás során mindannyian egy-egy 4,3 cm átmérőjű, ötágú vöröscsillagot ábrázoló kitűzőt viseltek.

A panaszos a rendőri intézkedés jogszerűségének vitatása során hivatkozott az Emberi Jogok Európai Bírósága a Vajnai kontra Magyarország, valamint a Fratanoló kontra Magyarország ügyben hozott döntéseire. A Bíróság ugyanis ezekben az ügyekben kimondta, hogy Magyarország megsértette az emberi jogok és alapvető szabadságjogok védelméről szóló, Rómában, 1950. november 4-én kelt Egyezmény (a továbbiakban: Római Egyezmény) 10. cikkében biztosított véleménynyilvánítási szabadságot a vöröscsillag viselésének büntetése miatt. Az ítéletek szerint az önkényuralmi jelképek használatának korlátozása nem arányos a fennálló társadalmi szükséglettel, mint törvényes céllal, hiszen a vöröscsillag nem tekinthető kizárólag az önkényuralmi rendszert reprezentáló jelképnek, hanem „a tisztességesebb társadalomért küzdő nemzetközi munkásmozgalom”, valamint több tagállamban aktívan működő, törvényes politikai párt szimbóluma is. A használó szándékainak vizsgálata tehát elengedhetetlen annak eldöntéséhez, hogy a véleménynyilvánítás szabadságának korlátozása, azaz a büntetőjogi eszközökkel való fellépés indokolt-e.

A panaszos elsődleges kifogása tehát az, hogy a rendőri intézkedés „megakadályozta politikai véleménynyilvánításukat”. Ezzel kapcsolatban indokolt leszögezni, hogy a rendőr a szándékos bűncselekmény tettenért elkövetőjének elfogásakor és előállításakor – az Rtv. 33. § (1) bekezdésének a) pontja alapján – nem az Alaptörvényben és a nemzetközi egyezményekben biztosított véleménynyilvánítás szabadságának jogellenes korlátozását folytatta, hanem jogalkalmazóként a hatályos törvényi kötelezettségének tett eleget. A rendőrség a fent említett „vádall” már csak azért sem illethető, mert az Alkotmánybíróság a 14/2000. (V. 12.) AB határozatban már elbírálta a Btk. 269/B. §-ában foglaltak alkotmányellenességének vizsgálatára irányuló indítványokat és megállapította, hogy a Btk. a véleménynyilvánításhoz való jogot nem szükségtelenül és nem aránytalanul korlátozza.

A Btk. szerint e bűncselekmény esetében irreleváns az elkövető irányultsága, szándéka, a jelképhez fűződő érzelmvilága. Az Emberi Jogok Európai Bírósága a Vajnai kontra Magyarország ügyben, 2008. július 8-án hozott ítéletében éppen azért kifogásolta a magyar törvényi tényállás megfogalmazását, mert a vöröscsillag többszintű jelentéssel bír, és a tiltás ehhez képest túlságosan széles körű, vagyis nem tesz különbséget a Római Egyezmény véleménynyilvánítás szabadságáról szóló 10. cikkének védelme alá eső, illetve azon kívül eső megnyilvánulások között. A strasbourgi ítélet megállapította: „*a magyar büntető törvénykönyv 269/B. §-a nem kívánja meg annak bizonyítását, hogy a tényleges használat önkényuralmi propagandának minősül. Ehelyett a puszta használatot is cáfolhatatlanul önkényuralmi propagandának tekinti (...)*”. A magyar törvény értelmében tehát a rendőrségnek nem kötelessége, de nincs is jogosultsága arra, hogy vizsgálja az önkényuralmi jelképet viselő elkövető szándékát, esetleges politikai elkötelezettségét, párttagságát, céljainak nemes vagy nemtelen voltát, és erre a gyakorlatban, egy-egy intézkedés foganatosítása során nincs is reális lehetőség.

Az önkényuralmi jelképek használata ilyen módon a magyar jog szerint – 2013. április 30-ig – továbbra is büntetendő, rendőri fellépés kiváltására alkalmas cselekmény, a hazai jogalkalmazó szervek tehát az Emberi Jogok Európai Bírósága ítéletének ismeretében sem

mellőzhetik a Btk. és az Rtv. rendelkezéseinek alkalmazását, amennyiben azokat a jogalkotó változatlan formában hatályban tartja. A rendőrség általános érvénnyel a hatályos jogszabályok alapján intézkedik és jár el a jogsértő cselekményeket elkövetőkkel szemben. A helyszínen intézkedő rendőrnek nem feladata (és nem is tartozik hatáskörébe) a magyar Btk. nemzetközi egyezmények tekintetében történő felülvizsgálata, továbbá a Strasbourg-i Bíróság meghozott ítélete és a magyar törvények közötti összhang biztosítása¹.

Tekintettel tehát arra, hogy a vöröscsillag használatát a hatályos Btk. büntetni rendeli, a vöröscsillag viselésének észlelését követően a rendőrök intézkedési kötelezettsége az Rtv. 13. § (1) bekezdése alapján fennállt, és kellő jogalap birtokában igazoltatták a panaszost. Az e körben előadott panaszt **elutasítom**.

2. A panaszos kifogásolta előállításának jogszerűségét.

Az elfogás végrehajtásáról szóló jelentés alapján a panaszos előállítására az Rtv. 33. § (1) bekezdés a) pontja alapján került sor: „*a rendőr a további intézkedés megtétele céljából elfogja és az illetékes hatóság elé állítja azt, akit szándékos bűncselekmény elkövetésén tetten értek.*”

Az Rtv. fent idézett rendelkezése kógens norma, nem nyújt mérlegelési lehetőséget az intézkedő rendőr számára, tettenérés esetén mérlegelés nélkül köteles elfogni és a hatóság elé állítani a szándékos bűncselekmény elkövetésén tetten ért személyt. A vöröscsillag nagy nyilvánosság előtt való viselésének ténye kapcsán nincs ellentmondás a rendőri jelentések, a rendelkezésre álló videofelvétel és a panaszos előadása között, illetve a panaszos beadványában is kifejtette, hogy magatartása formálisan a Btk. 269/B §-ába ütközött.

Mindezekre tekintettel, a panaszos előállítására kellő jogalap birtokában került sor, így az e körben előadott panaszt elutasítom.

3. A panaszos kifogásolta a bilincs alkalmazásának jogszerűségét.

A panaszost kifogásolta, hogy az épületen belül, amíg az előállító helyiségből az első emeleti kihallgatóba kísérték őt, kezeit előre bilincselték, és vezetőszárat is alkalmaztak.

A panasz ezen részének vizsgálata az alábbi jogszabályok figyelembe vételével történt:

Rtv. 16. § (1) A rendőr kényszerítő eszközt csak a törvényben meghatározott feltételek fennállása esetén, az arányosság elvének figyelembe vételével alkalmazhat úgy, hogy az nem okozhat aránytalan sérelmet az intézkedés alá vontnak. Nincs helye a kényszerítő eszköz további alkalmazásának, ha az ellenszegülés megtört, és a rendőri intézkedés eredményessége enélkül is biztosítható.

48. § A rendőr bilincset alkalmazhat a személyi szabadságában korlátozni kívánt vagy korlátozott személy

- a) önkárosításának megakadályozására,
- b) támadásának megakadályozására,
- c) szökésének megakadályozására,
- d) ellenszegülésének megtörésére.

¹ a Legfelsőbb Bíróság Kfv.IV.38.075/2010/4. számú ítélete alapján

A rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011 (IX. 22.) BM rendelet 41. § (2) A szolgálati előjáró a fogva tartott személy bilincselését a kísérés, az előállító egységen vagy a fogdán kívüli őrzés idejére is elrendelheti, ha szökése bilincs alkalmazása nélkül nem akadályozható meg.

A BRFK Központi Fogda működési rendjéről szóló 52/2009. (X. 09.) BRFK intézkedés 6. pont c) A belső kísézőőr – tekintettel az objektum sajátosságaira (több lehetséges szökési irány, a folyósok és az irodák nehezen áttekinthető elhelyezkedése, stb.) – a kísérést rendőrbottal, spray-vel hajtja végre, amennyiben az átkísérés során a törvényi feltételek fennállnak bilincset és vezetősíjat alkalmazhat.

A 2013. május 5-én kelt, 29000-105/547-44/2012. RP. számú tanú meghallgatási jegyzőkönyvben foglaltak szerint, a panaszost az előállító helyiségből egy belső udvaron, illetve több lépcsősoron keresztül kellett átkísérni kihallgatásának helyszínére. A panasz ezen részének vizsgálata során tehát figyelemmel kell lenni a Fogda sajátosságaira, mivel egy esetleges szökés esetén az objektumban több lehetséges menekülési irány is fellelhető, – nehezen áttekinthető folyósok, irodák, stb. – amelyre a BRFK intézkedés 6. pont c) alpontja is kitér.

Fontos továbbá kiemelni, hogy az Rtv. 48. §-hoz fűzött indokolása alapján a bilincs alkalmazása a további ellenszegülés, a szökés, a támadás megakadályozására szolgáló megelőző, védelmi jellegű kényszerítő eszköz, tehát alkalmazása előzetes ellenállás tanúsítása nélkül vagy fizikai kényszer folyományaként is szóba jöhet.

Mindezek alapján megállapítható, hogy a bilincs alkalmazására kellő jogalap birtokában került sor, így az e körben előadott panaszt **elutasítom**.

III.

A Panasztestület a panaszos által előterjesztett panaszt megvizsgálta, és a fent hivatkozott állásfoglalásában azt megalapozottnak találta. A Panasztestület megállapította a panaszos személyes szabadsághoz fűződő alapvető jogának sérelmét.

A Panasztestület állásfoglalásában kitért a panaszos előállításának időtartamának vizsgálatára is. A Panasztestület a rendelkezésére álló adatok alapján megállapította, hogy a panaszos közel 5 órán át tartó előállításának a panaszos alapvető jogát aránytalan mértékben korlátozó intézkedésnek tekinthető, amely megvalósította a panaszos személyes szabadsághoz fűződő alapvető jogának súlyos sérelmét. A Fővárosi Bíróság következetes joggyakorlata alapján² a közigazgatási eljárás során az országos rendőrfőkapitánynak csak az a kötelessége, hogy a panaszban rögzítetteket vizsgálja, és ebben a körben jogszabályi hivatkozással alátámasztottan érdemben állást foglaljon. Tekintettel arra, hogy a panaszos sem a panaszbeadványában, sem annak kiegészítésében nem panaszolta az előállítás időtartamát, így ezen panaszpont vizsgálatát mellőztem.

A határozat II. részében részletesen kifejtett indokok alapján az igazoltatás és az előállítás jogszerűsége tekintetében a Panasztestület megállapításaival egyet értek.

² Lásd például Főv.B.20.K.33.505/2010/6. számú ítélete

Hatásköri és illetékességi szabályokat az Rtv. 92. § (1) bekezdése, illetve a 93/A. § (6) és (7) bekezdése tartalmazza.

Határozatom az alábbi jogszabályokon alapul:

- Magyarország Alaptörvénye IV. cikk, VI. cikk (2) bekezdés, VIII. cikk, IX. cikk, XXIV. cikk;
- a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 326. § (7) bekezdése, valamint a 330. § (2) bekezdése;
- a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 100. § (1) a) pontja és (2) bekezdése, valamint a 109. § (1) és (3) bekezdései;
- a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 13. § (1) bekezdése, 16. § (1) bekezdése, 29. § (1) bekezdés a) pontja, 33. § (1) bekezdés a) pontja, 48. §, 93. § /A (6) (7) és (9) bekezdései.
- a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011 (IX. 22.) BM rendelet 42. § (2) bekezdése;
- Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény 269/B. § (1) bekezdése;
- A BRFK Központi Fogda működési rendjéről szóló 52/2009. (X. 09.) BRFK intézkedés 6. pont c) alpontja.

Budapest, 2013. március „ „.

**Papp Károly r. vezérőrnagy
rendőrségi főtanácsos
országos rendőrfőkapitány**